

Posamezne številke.
Navadne Din 1—
ob nedeljah Din 1-50.

"TABOR" izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri s
datumom naslednjega dne ter star-
nostno po pošti D 12-50, za
zvezne D 20-50, dostavljen na
D 14—, na izkaznice D 12-5
D 14—, na izkaznice D 12-5
izdati po dogovoru.

Naroča se pri upravi "TABORA",
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Plačano v gotovini.

TABOR

Knjižnica

Ljubljana

Posamezne številke.
Navadne Din 1—
ob nedeljah Din 1-50.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mar-
iboru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon intern. št. 274.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritličje, doma. Tele-
fon št. 24. — Siliš poštoobmočje
vzajem št. 11.387.

Na naročila brez denarja se ne
sprejema. — Rokopisi se ne vračajo.

Leto: IV.

Maribor, torek 23. oktobra 1923.

Številka: 240.

Krstne svečanosti v Beogradu.

Prestolonaslednik dobil ime Peter. — Nepopisno navdušenje naroda.
Beograd, 22. oktobra. Včeraj se je izvršil na slovesen način krst mladega prestolonaslednika.

Pred dvorno kapelo, ki se nahaja v drugem nadstropju starega dvora, so bili zbrani vsi ministri, tuji diplomatski zastopniki in predstavitelji raznih korporacij iz cele države. Pred dvorom in med obema dvoroma je bilo razvrščeno vojaško beograjske garnizije. Slavnost se je začela ob pol dvanajsti uri predpoldne, ko so maršal Stepan Stepanović, konte-admiral Pica in polkovnik invalid Karalić prenesli prestolonaslednika iz novega dvora v stari dvor. Takoj nato so prišli: kralj Aleksander, romunski kralj in kraljica, prestolonaslednikov bote vojvoda Yorški, princezine Olga, Ileana, Irena in Marenă. Predno so prestolonaslednika prenesli v stari dvorec, ga je kraljica pokazala z balkona ljudskim množicam, ki so bile zbrane na trotoarju. Množice so burno vzklikale kraljici in mlademu prinцу; ko pa je stopil na balkon še kralj Aleksander, je navdušenje doseglo višek.

Nato je dvorni svečenik prebral krstni list, s katerim je potrjeno, da je bil kraljevski sin kršten in da je dobil ime Peter. Krstni list so podpisali: patrijarh Dimitrije, kralj Aleksander, princ Albert

Yorški, romunski kralj Ferdinand, romunski kraljica Marija, princ Arzen in dvorni svečenik Mihajlo Popović.

Po končanem obredu je patrijarh Dimitrije čestital kralju Aleksandru. Nato so zastopniki vojaštva prenesli prestolonaslednika Petra v novi dvor. V dvornem vrtu je godba zaigrala vse tri narodne himne. Slavnost je bila končana.

Ob 2. uri popoldne se je vršilo v starem dvoru slavnostno kosilo, katerega so se udeležili kralj, vsi gostje ter zastopniki raznih korporacij in drugi odlični povabljeni. Ob 9. uri zvečer je bil na dvoru koncert; tu sta nastopila Tino Patiera in Selma Kurz. Ob 10. uri se je začel dvorni ples.

Ves dan so se pred dvorom zbirale ogromne ljudske množice, da bi videle kralja ali pa goste. Ob 7. uri zvečer je priredila beograjska mestna občina veliko bakljado. Monitorji na Savi so streljali iz topov, dočim je Donava bila bajno razsvetljena.

Beograd, 22. okt. Iz vseh krajev države prihajajo neprestano vedno nova poročila o velikih svečanostih povodom krsta prestolonaslednika. Vse je bilo v zastavi, v vseh večjih mestih so se vršile slavnostne povorke z godbami in vzklikanjem dinastiji in državi.

Češkoslovaški gostje v Zagrebu.

Zagreb, 22. oktobra. Včeraj jutraj so dospeli v Zagreb zastopniki češkoslovaških gospodarskih krogov, ki potujejo po naši državi. Ob 10. uri popoldne se je vršilo v posvetovalnici trgovske in obrtne zbornice posvetovanje s tukajšnjimi go-

spodarskimi krogi. Govorniki so naglašali potrebo ožjih gospodarskih stikov med našo državo in Češkoslovaško. Zvečer se je vršila v narodnem gledališču slavnostna predstava na čast gostom. Danes so gostje odpotovali v Ljubljano.

Konferenca politikov „srednje linije“ v Zagrebu.

Za narodno edinstvo, a proti vidovdanskim ustavi.

Zagreb, 22. oktobra. (Izv.) Včeraj ob 10. uri popoldne se je vršila v Zagrebu konferenca takozvanih politikov srednje linije. Udeležilo se je je krog 300 delegatov, samo vabljenih osebnosti, večinoma intelektualci in javni delavci iz vseh krajev naše države. Pred konferenco je bil razdeljen tiskani lepak, v katerem pripravljeni odbor pojasnjuje svoje stališče. Slika notranjepolitični položaj ter navede razloge, ki so privedli odbor do te akcije, ki naj bi služila v konsolidacijo nezdržanih političnih razmer. Med drugim poudarja v glavnem sledeče smernice: Srbi, Hrvati in Slovenci so eden narod z različnimi zgodovinskimi, administrativnimi in kulturnimi stopnjami, katere je treba polagoma zenačiti in razlike odstraniti. Jugoslovenstvo je državotvorna ideja te

države. Centralistična Vidovdanska ustava je glavni kamen spodbikanja in vzrok notranjega nezadovoljstva. Zato je potrebna revizija ustave v tem smislu, da se da pokrajina, kakor so obstojale za časa prevrata, široka samouprava. Pri tem pa je treba upoštevati življensko zmožnost nove države. Konferenca je sprejela mnogo brzojavk in pisem od prijateljev tega gibanja, ki kritizirajo sedanjo vladno. Na zborovanju je bila sprejeta resolucija, ki zahteva: 1. da se izvoli poseben odbor, ki naj izvede propagando v vsej državi in ustanovi nacionalne, neodvisne organizacije in pridobi za to stališče širše narodne mase. 2. temu odboru se nalaga, da pripravi in skliče kongres, ki bo definitivno sklepal o političnem gibanju in smernicah.

Volitve v Avstriji.

Socijalisti ostali v manjšini. — Rezultat iz Koroške in Burške še neznan.

Dunaj, 22. oktobra. (Izv.) Na Nižjem Avstrijskem je bilo oddanih 742.936 volilnih glasov. Od teh so dobili: krščanski socijalci 382.755, socijalni demokratje 272.403, Velenemci 66.022, deželna zveza 11.221 in Komunisti 4.444 glasov.

Gradec, 22. oktobra. (Izv.) V Gradcu so bili izvoljeni: 2 kršč. socijalca, 2 socijalna demokratja in dva mandata iz ostankov. V deželni zbor je bilo izvoljenih: 7 krščanskih socijalcev, 7 socijalnih demokratov, 2 velenemci in 1 bauerbündler. V 21. volilnem okrožju (vzhodni in južnokoroški okraj) je bilo oddanih za krščanske socijalce 47.532, za socijalne demokratje 21.200, za deželno zvezo 14.030 in za velenemce 4.921 glasov. V državni zbor so bili izvoljeni 3 krščanski socijalci, 1 socijalni demokrat, dva kmečka zvezarja; dva mandata se še določita iz ostankov.

Kov. V deželni zbor je bilo voljenih: 8 krščanskih socijalcev, 2 socijalna demokratja, dva kmečka zvezarja in dva mandata iz ostankov. Iz ostalih okrajev podatki še niso znani.

Dunaj, 22. oktobra. (Izv.) Po dosedaj znanih podatkih je izid volitev sledeči: krščanski socijalci 73, socijalni demokratje 58, Velenemci 8 mandatov. Glede 24 mandatov iz Štajerske, Koroške in Burške še niso znani podatki.

Dunaj, 22. oktobra. (Izv.) Po dosedaj znanih rezultatih je bilo na Dunaju izvoljenih 17 krščanskih socijalcev, 27 socijalnih demokratov in 1 Velenemec. Krščanski socijalci so dobili 2 mandata na podlagi ostankov, socijalni demokratje 3 in velenemci 1. V dunajski občinski svet je bilo po doslej znanih rezultatih izvolje-

nih 73 socijalnih demokratov, 41 krščanskih socijalistov in 1 žid.

Dunaj, 22. oktobra. (Izv.) Po doslej znanih podatkih je bilo v tretjem volilnem okrožju (Zgornje Avstrijsko, Solnograško in Predarelsko) oddanih 768.967 glasov. Od teh odpade na krščanske socijalce 458.890 glasov, na socijalne demokratje 196.437 glasov in na velenemce 100.000 glasov, dočim so dobili deželna zveza 14.936 glasov in komunisti samo 699 glasov.

Renska republika proglašena.

Aachen, 22. oktobra. Danes so separatisti proglasili, da je osnovana renška republika. O nastanku nove republike pri-
našajo listi nastopne podrobnosti.

Danes jutraj so videti prebivalci na vladnih, poštinih in železniških poslopih ter na mestni hiši žoltobelordeče zastave, ki pomenijo barvo renške republike. Policija se je umaknila. Na njenem mestu so stali civilno oblečeni ljudje, ki so nosili na rokavih ovoj v navedenih barvah. Ti ljudje so zasedli več točk v mestu in so zaprli dohode k vladni palači in pošti. Skozi mesto so vozili oklopni avtomobili. Povsod je bilo videti lepake s kratkim napisom: »Prebivalstvo Porenja! Renska republika je tu! Vsak odpove bo brezobzirno potlačen«. Dalje se je k redu in miru ter obljublja, da bo uprava poskrbela za živila in za delo. Prebivalstvo se je zbiralo pred lepaki, jih bralo in šlo mirno po svoji poti. Kakraga posebnega učinka ni opaziti. Govori se, da bo delavstvo napovedalo jutri generalno stavko.

Iz Kölna prihajajoče vesti zatrjujejo, da je proglasitev renške republike čisto krajevna zadeva in da je ostala omejena na Aachen.

ZAHVALA MASARYKA FRANCIJI.

Pariz, 22. oktobra. (Izv.) Predsednik češkoslovaške republike Masaryk je poslal predsedniku francoske republike iskreno brzojavko, v kateri se zahvaljuje za gostoljuben sprejem in povdarja, da bo češkoslovaška vedno znala pravilno ceniti. Predsednik Millerand je v odgovoru naglašal, da je Masarykovo potovanje dalo Franciji najlepšo priliko, da pokaže svoje prijateljstvo do češkoslovaške. Vez, ki veže obe državi so se s tem še bolj ojačile.

Dr. BENEŠ V BRUSLJU.

Bruselj, 21. oktobra. (Izv.) Češkoslovaški zunanji minister je imel danes daljši razgovor z belgijskim ministrskim predsednikom Jaspardem.

Boljševiški poskus.

Riga, 22. oktobra. (Izv.) Policija je včeraj aretirala mnogo emisarjev tretje internacionale, ki so hoteli na Letskem povzročiti pobuno.

Brunšviška vlada za državno vlado.

Braunschweig, 22. oktobra. (Izv.) Brunšviška vlada je objavila poziv državne vlade na narod in državno brambo ter pristavlja, da se popolnoma strinja z državno vlado in da jo bo vsikdar podpirala.

BORZA.

Curih, 22. oktobra. (Izv.) Sklepni tečaj. Pariz 32.92, Beograd 6.85, London 25.26, Praga 16.625, Milan 25.12, Newyork 560.25, Dunaj 0.007875, žig. krone 0.0079, Budimpešta 0.0306, Sofija 5.35.

Zagreb, 22. oktobra. Pariz 4.80—4.85, Švica 14.72—14.80, London 370—372, Dunaj 0.115—0.1165, Praga 2.43—2.46, Milan 2.60—2.725, Newyork 82—82.50.

Stanovanjsko vprašanje ter velika industrija in trgovina.

Maribor, 4. oktobra 1923.

Člen 24. stanovanjske odredbe od 21. maja 1921 določuje, da sme stanovanjsko oblastvo denarnim in zavarovalnim zavodom, veletrgovinam in veleindustrijam, za dodeljevanje po stanovanjski uredbi odvzeti njih poslovne prostore, ako ne zgradijo v določenem roku stanovanja za vse svoje nameščenke. — V smislu tega določila so stanovanjska oblastva že leta 1922 naročila raznim denarnim zavodom, industrijskim in trgovskim velepodjetjem, da zgradijo v določenem roku stanovanja za vse svoje nameščenke. Na prošnjo prizadetih zavodov in podjetij pa je ministrstvo za socialno politiko izvršitev teh gradbenih nalogov večinoma ustavilo. Ko se je pa veljavnost navedenega člena 24 z zakonom od 31. decembra 1921 podaljšala do konca leta 1924, so se stanovanjska oblastva v smislu pravilnika k novemu stanovanjskemu zakonu morala znova lotiti tega vprašanja. Vsled tega so zlasti tudi trgovska in industrijska podjetja, ki so že leta 1922 dobila nalog, da gradijo stanovanjske hiše, deloma pa tudi nekatera druga dobila poziv, da zgradijo primerno število stanovanj. Večinoma pozivi ne zahtevajo stanovanj za vse nameščenke prizadetega podjetja ampak samo za omejeno število teh nameščenec. Ni dvoma, da so ti pozivi neprijetno zadeli podjetja, katerim so se dostavljali. Gospodarska podjetja se morajo pri vsakem svojem koraku vprašati, koliko bode treba žrtvovati, in koliko bode to neslo. Podjetja se morajo brigati za rentabiliteto ali donosnost vsakega koraka. Da pa stanovanjske hiše danes ne dajo skoraj nobenih čistih dohodkov, je znano. Že to bi dovolj utemeljilo odpor prizadetih trgovskih in industrijskih podjetij proti gradbenim nalogom stanovanjskih oblastev.

Veliko več skrbi pa povzročajo gospodarskim podjetjem gradbeni nalogi zaradi tega, ker je težko najti podjetje, ki bi danes razpolagalo s potrebno gotovino, da zgradi zahtevana stanovanja. Splošno pomanjkanje denarja je tako, da tudi najboljše gospodarska podjetja, niti proti visokim obrestim ne dobijo kredita. In vendar se danes bančni kredit, ki bi prišel za trgovino in industrijo v prvi vrsti v poštev, plačuje po 15 do 25%. V tem oziru so bile razmere leta 1922 veliko bolj ugodne. Veliko napako je napravilo ministrstvo za socialno politiko, ker je leta 1922 ustavilo izvršitev pravomočnih gradbenih nalogov in na ta način celo stvar zavleklo v prihodnje leto, ko so težave, ki so združene z gradnjo stanovanj neprimerno večje, kakor so bile leta 1922.

S svojega zasebnega gospodarskega stališča se torej prizadeta gospodarska podjetja z vso pravico opirajo zahtevi stanovanjskih oblastev. Opozarjajo zlasti na to, da država sama, ki sili zasebne podjetnike da gradijo, ne stori ničesar, da bi oživila gradbeno podjetnost. Češkoslovaška republika je industrijskim in trgovskim podjetjem pustila neobremenjene dohodke zadnjih let v ta namen, da se porabijo za gradnjo stanovanj. Naša država ni samo sledila temu vzgledu, ampak je ravno trgovini in industriji pod imenom davka na vojne dobičke pobrala skoraj vse dohodke, v posameznih slučajih še več, kakor so ti dohodki znašali. Nasprotno je naša država s svojo zgrešeno socialno politiko, zlasti tudi s svojimi stanovanjskimi ured-

nam največ pripomogla k temu, da smo zabredli v današnje stanovanjsko bedo.

To bi bilo torej razmerje gospodarstvenih podjetij, ki bi naj gradila stanovanja za svoje nameščenice, nasproti državi in njeni zakonodaji.

V drugačni luči pa se nam prikazujejo gradbeni nalogi s stališča stanovanjskih oblastev in s stališča ostalih slojev prebivalstva, zlasti s stališča lastnikov hiš.

Stanovanjska oblastva se morajo postaviti na stališče obstoječih zakonov in s tem sprejeti socialno politiko vlade, brez ozira na to, ali je ta politika dobra ali slaba. Stanovanjska oblastva so samo izvršilni organi vladne stanovanjske politike in torej nimajo pravice niti kritizirati to politiko, niti jo voditi v drugi tir, ampak samo dolžnost, izvrševati vladno politiko.

Lastnikom hiš pa je socialna politika naše države naložila ogromno breme. Vzela jim je vse dohodke deloma celo lastnino hiš. Ta nasilna razlastitev je v veljavi že skoraj 8 let. Ves ta čas morajo lastniki hiš ali popolnoma ali pa skoraj popolnoma brezplačno preskrbovati s stanovanji ostalo prebivalstvo, zlasti tudi nameščenstvo industrijskih in trgovskih podjetij. Vsak nameščenec mora s svojim zaslužkom kriti vsaj svoje najnujnejše življenske potrebe. K temu potrebujejo pa šteje tudi stanovanje. Če teh potrebščin iz svojih dohodkov ne more kriti, mora prej ali slej o-magati. Že lastni življenski nagon ga torej žene v boj, da si svoj zaslužek povsaj vsaj za toliko, da krije svoje najnujnejše potrebe. Tudi pravičnost zahteva, da vsak delavec, bodisi duševni ali manualni zasluži vsaj toliko, da krije svoje življenske potrebe. Čim večje so torej te potrebe, tem večji bi moral biti njegov zaslužek. Na drugi strani pa tlači spet konkurenca tudi mezde nameščenec. Posledica tega je, da se gibljejo mezde pač nekoliko nad tem, kar je delavstvu nujno potrebno za kritje njegovih življenskih potrebščin, da pa se navadno ne povzdignejo posebno visoko nad to mero. Če mora toraj delavec drago plačati svoje stanovanje, bode moral temu primerno tudi več zaslužiti. Če pa dobi stanovanje brezplačno, bode se prej ali slej tudi njegova mezda znižala za tisti znesek, ki bi ga delavec sicer potreboval za najemnino svojega stanovanja. Če morajo torej lastniki hiš trgovskim in industrijskim nameščencem brezplačno ali skoraj brezplačno dajati na razpolago stanovanja, tedaj plačujejo industrijskim in trgovskim nameščencem del tiste mezde, katere bi moralo sicer trgovsko in industrijsko podjetje iz lastnega plačati svojim nameščencem. Trgovska in industrijska podjetja dobijo na ta način nameščenice za nižjo mezdo, kakor bi jo dobila, če bi morali njih nameščenici plačati stanarino v polnem obsegu. Naša socialna politika bi bila torej skrajno krivična in nedosledna, ako bi ne skušala vsaj del tistega bremena, ki ga nosijo lastniki hiš, prenesti na one, ki imajo dobiček od nizkih najemnin, to je na podjetnike. Ne samo doslednost socialne politike, ampak tudi pravičnost zahteva torej, da sili vlada podjetnike, ki imajo v svoji službi najemnike, da sami preskrbijo te svoje nameščenice (najemnike) s potrebnimi stanovanji, in ne odvrtaajo tega bremena na lastnike hiš, ki nimajo nobenega deleža pri podjetju, pri katerem so njih najemniki nameščenici. Gospodarska načela zahtevajo, da dobi lastnik hiše iz najemnine poleg vseh davkov in pristojbin, s katerimi je hiša obremenjena, in poleg vseh stroškov za vzdrževanje še tudi amortizacijo glavniice, ki je naložena v hiši, ter obratovanje te glavniice po meri, kakor se vsakokrat obrestuje glavniica na denarnem trgu. Če je pa upravičena politika, ki brani lastniku hiše, zahtevati tako najemnino, potem je brez dvoma tembolj upravičena politika, ki zahteva, da gospodarska podjetja skrbijo za nastanjenja svojih nameščenec, ki jim pomagajo pridobivati dohodke.

Drugo vprašanje pa je, ali se naša socialna politika, zlasti naša stanovanjska politika giblje v praviem tiru. O tem se pa da vsakakor dvomiti. Zanimivo pa je, da so pri večkratnih posvetovanjih o izdaji novega stanovanjskega zakona in pravilnikov k stanovanjskemu zakonu pri pokrajinski upravi v Ljubljani lastniki hiš zahtevali odpravo

vseh stanovanjskih zakonov in tozadevnih pravilnikov, ter svobodo lastniške pravice na hišah zlasti tudi svobodo pri oddajanju hiš v najem. Pri teh posvetovanjih je bila zastopana tudi trgovina in industrija po zastopniku Trgovske zbornice in po zastopniku Zveze Industrijev. Od začetka sta se zastopnik Trgovske zbornice kakor tudi zastopnik Zveze Industrijev postavila odločno proti zahtevi lastnikov hiš in na stran najemnikov, ki so se branili proti vsakemu povišanju najemnine. Pozneje se zastopnik Zveze Industrijev ni odločil ne na eno ne na drugo stran, dočim je zastopnik Trgovske zbornice še vedno vztrajal v boju proti zahtevam lastnikov hiš ter se v vrsti najemnikov boril proti vsakemu povišanju najemnine. Trgovina in industrija sta se torej po svojih zastopnikih izrekla za današnje stanovanjsko politiko zlasti za to, da se lastniku hiš še ne dovoli, zahtevati najemnino, ki bi odgovarjala zgoraj navedenemu narodno-gospodarskemu načelu. Doslednost zahteva torej, da trgovina in industrija tudi prevzamejo na se tista bremena, katere jim dosledno nalaga politika, katero so sami zagovarjali in priporočali.

Večina trgovskih in industrijskih podjetij je v zadnjih letih imela krasne dohodke. Ves ta čas pa lastnik hiše iz svojega podjetja, to je iz svoje hiše, ni dobil nobenih dohodkov. Kdo se upa potem še zahtevati, da naj revni lastnik hiše še dalje daje brezplačno stanovanje najemniku, da bi podjetje s krasnimi dohodki, pri katerem je nameščen njegov najemnik, na njegove stroške dobilo tem cenejšega nameščenca.

Politične vesti.

* Volitev skupščinskega predsedstva. V soboto se je vršila volitev novega predsedstva Narodne skupščine. Zmagala je radikalna lista. Opozicija je bila tudi tokrat razcepljena, zato pa ni mogla doseči niti enega zastopnika v predsedstvu in tajništvu. Zemljoradniki so se izjavili zoper skupno listo, klerikaleci pa so sicer privolili, a pri glasovanju jih je bilo le 5 navzočih. To zopet potrjuje, da je klerikalna taktika neiskrena in da klerikaleci na tihih podpirajo radikale. V predsedstvo so bili izvoljeni dosedanjí funkcionarji: Ljuba Jovanović kot predsednik, Bakić in Banković kot podpredsednika. Tajniki so Kobasića, Bojović, Sijačić in Popović. Sami radikali in Srbi. Med njimi ni ne enega Hrvata ali Slovence.

* Odgovoritev parlamenta? Vlada name-rava takoj po izvolitvi finančnega odbora odgoditi skupščinske seje na mesec dni.

* Tomelji to poznavanje češkoslovaške politike. Zadnja »Murska Straža« prinaša sledečo notico: »Na Češkoslovaškem so se vršile volitve v oblastno skupščino. Največ je dobila Hlinkova ljudska stranka. Češkoslovaški centralizem je doživel ogromen poraz. Nas pa še čaka nanje. Če bo naš »centralizem« doživel tak »poraz« kakor češkoslovaški, si bo g. Pašić še dolgo zadovoljno gladil brado, g. Korosec pa bo dobil še marsikako sivo las zaradi avtonomije. Nekoliko več informirani so bili želeli celo v — Gornji Radgoni.

* Masaryk v Belgiji. Prezident češkoslovaške republike Masaryk in zunanji minister dr. Beneš sta dospela v soboto oficijelno v Bruselj. Masaryk je sprejel na kolodvoru kralj z ministri. Sprejem je bil zelo slovesen in so se ga udeležile ogromne množice ljudstva. Iz Belgije od-potujeta češkoslovaška državnik v London. Mussolinijevi krogi so hudo ogorčeni, da Masaryk ne obišče tudi Rim.

* Razpadanje Nemčije. Položaj, ki so ga povzročili enostranski in nesposobni nemški politiki in ki ga kaže sedanje kaotično gospodarsko stanje, postaja vedno bolj opasen za jedinstvo Nemčije. Spor med berlinsko centralno vlado in saško socialistično Komunistično vlado se je poostрил do skrajnosti. Zadnje vesti poročajo, da se pomikajo proti Saški regularne čete, ki bodo skušale deželo z vseh strani obkoliti. Na ta način hoče centralna vlada z blokado prisiliti saško vlado, da bo respektirala odredbe Berlina. Med tem pa so dospela vesti, da je bavarska vlada izdala manifest, ki proglašja neodvisnost od Berlina. Zdi se, da bodo na Bavarskem dozoreli že dolgo pripravljani »rodkti Ludendorffova akcija je do-

spela k isti točki, odkoder ne more več nazaj. Nemčija stoji zopet enkrat tam, kjer je stala l. 1871. Razlika je ta, da ni več Bismarcka in ne — ogromne francoske odškodnine.

V SOBOTO, 27. OKTOBRA VSI V NARODNI DOM na manifestacijo mariborskih podružnic Ciril-Methodove družbe!

Dnevna kronika.

— 75-letnico življenja je slavil v nedeljo vpok. profesor g. Martin Cilenšek, ki živi sedaj na Lavi pri Celju. Znani so njegovi spisi iz rastlinstva. Večino službenih let je služboval svoj čas na ptujski gimnaziji. Še na mnoga leta!

— 20 letnico delovanja Svetozarja Pri-bičevića, znanega prvobornika demo-kratske stranke, bodo svečano proslavljali 3. in 4. nov. v Glini. Dne 4. nov. je tam velik narodni tabor ob udeležbi zastopnikov iz cele države in okrog 30 poslancev.

— Smrtina kosa. Na Brini pri Hrastniku je umrl v petek 62-letni gost in čev-ljarski mojster g. Jože Dolinšek, ki je bil vsikdar iskren narodnjak ter splošno spoštovan. Obitelji naše toplo sožalje!

— Imenovanje okrožnih zdravnikov. Za okrožne zdravnike so imenovani: Dr. Artur Hronowsky za zdravstveno okrožje Poljčane, dr. Evgen Jäger, za zdravstveno okrožje Podčetrtek in dr. Fran Svčina za zdravstveno okrožje Št. Jurij ob južni železnici.

— Hrvatska in slovenska zgodovina na beograjskem vsučilišču. Za docenta hrvatske in slovenske zgodovine na beograjskem vsučilišču je bil imenovan dr. Vilko Novak, docent zagrebske uni-verze.

— Sprememba v trboveljskem gerent-stvu. Iz Ljubljane se poroča, da je radi raznih nerednosti pokr. uprava odstavila gerenta v Trbovljah, bivšega komunista in sedanjega radikala Miha Korena, ter razpustila tudi gerentski svet.

— »Murska Straža« preneha izhajati? Zadnja »Murska Straža« objavlja, da bo najbrž vsled finančnih težav začasno prenehal izhajati.

— Nešče s konjem. Iz Luče nam po-šejo: Pretečeno sredo se je peljala ga-žolgarjeva iz Ljubnega v Luče. Na potu se je splasil konj — ustrašil se je koze, ki je nenadoma skočila predenj — in pre-vrnil voz. Ga. Žolgarjeva si je pri padcu pretresla možgane. Prepeljali so jo nato z drugim vozom domov.

— Otvoritev telefonske centrale v So-dražici. Pri pošti Sodražica je bila dne 15. oktobra t. l. otvorena telefonska cen-trala z javno govornico za krajevni in medkrajevni promet.

— Zdravniki in novinarji. Srbski zdrav-niki znajo ceniti pomen novinstva in novinarjev za javno življenje in so na zadnji skupščini soglasno sklenili, da bo-do vse člane Jugoslov. novinarstva in nji-hove družine zdravili brezplačno. Ta sklep je tem pomembnejši, ker so novinarji vzlic napornemu duševnemu delu slabo plačani. Mariborski novinarji so svojčas zaprosili naše zdravnike, da jih po možnosti vpoštevajo. Ugotoviti moramo, da niso dobili niti odgovora.

— Samo Srbi so dobri državljani. Sa-rajevski »Srbska Riječ«, zagrizeno veli-kosrbski list piše v eni zadnjih števil: »Sarajevo šteje 62 tisoč prebivalcev, ko pa odbijemo vse muslimane in 98 odstot-kov katolikov, potem ostane v vsem Sara-jevu samo 10.000 dobrih državljanov, od katerih pa je osem desetlin, to je 8000 revežev in komaj 2000 bolje situiranih.« Iz tega je jasno razvidno, da se pri nas samo Srbi smatrajo za — dobre držav-ljane, a od teh predvsem — dobro situirani. Zanimivo!

— Zaplenjene igralne karte. V Sara-jevu je v nekem skladišču oblast zaple-nila 600 iger igralnih kart, ker niso bile prijavljene finančni oblasti in ni bila plačana državna taksa, ki znaša 30.000 D.

— Iz slovenske Amerike. V Ameriki živi od Jugoslovencev primeroma skoro največ Slovencev. Slovenci so raztreseni posebno po Uniji, največ pa jih živi v državi Ohio, kjer imajo mnogo društev in tudi več zelo premožnih članov. Težkoče pa so jim delali nedostalni lokali za zbi-ranje in delovanje v društvi, zato so pred nekaj leti sklenili sezidati velik

Narodni dom. Pričeli so takoj z zbi-ranjem denarja in akcija je uspela tako do-bro, da so letos spomladi že začeli gra-diti impozantno stavbo, ki bo te dni že popolnoma dograjena in dokončana. Stavba je veličastna in stane več milio-nov dolarjev. V njej bo prostora za vsa slovenska društva v Clevelandu, po-leg tega pa se nahaja v njej tudi krasna velika gledališka dvorana z najmoder-nejšim odrom. Slovenska otvoritev Narod-nega doma se bo vršila krog novega leta.

Dopisi.

Iz Brezje. Zakaj ni zakup občinskega gozda pravilen? 1. Ker sedita v obč. od-boru dva po g. županu imenovana odbor-nika; sklepčnost odbora je torej po § 38 obč. reda — smešna. 2. Storjeni sklepi se morajo takoj vpisati v občinski zapisnik seje (§ 44. obč. reda). To pa se na seji dne 30. septembra ni zgodilo. G. župan ga je sestavil še le drugi dan in še le nato so ga gg. odborniki podpisali. 1. ozir. 2. okt. tm. pa sploh ni bilo nobene občinske seje. 3. Ni bilo pred prodajo osnovne občinske imovine po § 75 obč. reda potrebnega gla-sovanja. 4. Prodaja se je izvršila pod-sobotno. Ko bi se ista objavila v vseh mari-borskih listih, dobila bi občina gotovo več. Ako si je upal ponuditi g. Hergouth, ki je po poklicu zidarski polir, 30.000 D. potem bi bil isti les za lesno izvedenec gotovo več vreden. 5. Ni bilo v smislu § 76 obč. reda, ali se naj z izkupičkom kupi za 15 vaških magnetov parna mlatilnica, ali pa naj se postavi za reveže, katere pa ti izjemajo, po na svetu g. Mikla, občinska koča. Kmetje imajo namreč radi mla-de in močne ljudi, v starosti pa jih ne-ustimljeno tirajo kot berače od hiše do hi-še. Več v tej zadevi bode na željo malih posestnikov govorila kompetentna poli-tična oblast.

JDS.

Nedeljski sestanki. V Veržeju so se zbrali dopoldne v gostilni g. Seršena za-upniki iz Veržeja, Banove in Vučje vas na posvetovanje radi ustanovitve samos-tojne krajevne demokratske organizaci-je s sedežem v Veržeju. Zaupniki so poro-čali o razpoloženju ljudstva izza zadnjih volitev, pri katerih je dobila demokrat-ska stranka v Veržeju lepo število gla-sov; napredne stranke sploh pa večino, čeprav ima trg Veržej celo salezijanski samostan. Razočaranje, ki ga prinašajo klerikaleci namesto obljubljenih avtono-mije iz Beograda s samimi novimi davki, pa je moč napredne ideje izza volitev še znatno utrdilo. Napredno misleči kmetje, obrtniki in delavci se hočejo v bodoče združiti v boju proti pogubnemu klerika-lizmu. Po poročilu zastopnika občinskega sveta dr. Reismana iz Maribora je bi-lo enodušno sklenjeno ustanoviti samo-stojno organizacijo. V to svrhu bodo zaupniki pripravili za prihodnje nedeljo širši sestanek somišljenikov in vabljnih gostov, na katerem bo podano poročilo o delovanju in programu naših političnih strank, na kar se vrši ustanovni odbor zbor organizacije z volitvami odbora. Naši možje in fantje stoji trdno za idejo jugoslovenske demokracije. — Popoldne pa se je vršil sestanek zaupnikov demo-kratske organizacije v Križevcih. Kako vzgledni so naši kmečki zaupniki na de-želi, so pokazali na tem sestanku močje, ki so kljub splošni trgtvi prihiteli celo od Orehove in radgonskega okraja, da stoji v Križevcih so zaupniki poročali, kot pred naša stvar sedaj mnogo boljše, kot pred volitvami, ker se z obljubami zapeljane-mu ljudstvu počasi vendar odpirajo oči, zlasti potom našega časopisja. Pristasi se bodo radi tega sedaj vrli predvsem na delo za širjenje demokratskih listov. Organizacija v Križevcih pa bo imela v kratkem občni zbor, da spopolni odbor. Močna je tudi demokratska organizacija delavstva v Križevski opekarni. O poli-tičnem položaju in posebno o nalogah krajevne organizacije je govoril dr. Reis-man. Na posvetovanju z zastopniki iz Ljutomerja je bilo sklenjeno prirediti v nedeljo dopoldne demokratski sestanek v Ljutomeru, katerega se udeležijo načel-vorniki tudi zastopnik občinskega načel-stva iz Maribora ali Ljubljane. Vsi naši sestanki po deželi kažejo, da treba le oži-veti zveze med organizacijami in centra-lo, sila naših poštenih in za narod ko-ristnih idej si potem reže sama pot.

Maribor, 22. oktobra 1923.

in Propagandna manifestacija mari-
borških podružnic CMD v soboto, dne 27.
oktobra v Narodnem domu obeta biti ne-
zaj nenavadnega in impozantnega. Naj-
bolje bomo obhajali 25-letnico obstoja
ženske podružnice s tem, da se v teh res-
nih časih pogovorimo o razmerah na na-
ših obmejnih šolah in o najprimernejšem
načinu, kako bi žalostno stanje teh šol
potom samopomoči izboljšali. To je glavni
namer te velike prireditve. Da pa ne po-
stanejo tozadevna razmotrivanja dolgo-
časna, priredi ob enem naša Glasbena
Matica lep koncert in nastopijo z izbrani-
mi pevskimi točkami gojenke Državnega
ženskega učiteljskega pod vodstvom profe-
sorice petja gđe. Rupasove. Naši narodno

mi Ne nasedajte »japonskemu agentu. Opozorili so nas, da se baje klati po Mariboru in okolici nek agent, ki nabira delavce za Japonsko. Koliko je na tem resnice, ne moremo ugotoviti. Pred nekaj dnevi se je zgasil v našem uredništvu nedoletni fant, ki nas je prosil podatkov o japonskem konzulatu, češ, da pejde na Japonsko. Jasno je, da neznanemu agentu ne gre za Japonsko, temveč nabira ljudi za kakle prepovedane namene ali za bogvekako afriško kolonijo. Nujno svarimo mlade in stare ljudi pred »japonskim« agentom, katerega preporečamo oblaštim. Japonska ne potrebuje delavcev, ker ne ve kam z lastnimi ljudmi. V naj-

REPertoire:

Kultura in umetnost

Verdi — Traviata. Opera v štirih dejanjih. Po Parmovem »Zlatorogu« je podala naša gledališčna uprava to popularno Verdijevo delo izza lanske sezone, pa v docela prenovljeni zasedbi posameznih vlog. Imela bo izvestno ta opera za našo občinstvo še enako privlačno moč, kar je dokazal tokratni obisk ter razpoloženje obiskovalcev. Pri tej uprizoritvi smo imeli tudi priliko, natančneje spoznavati umetniško in pevsko kvaliteto opernega ansambla. Ugotoviti moramo takoj v začetku poročila, da je imela gledališka uprava v vzprejemom novih moči v splošnem prav srečno roko, kar je predvsem pri vladaajočih razmerah posebej upoštevati. Gdč. Vladimirova (v naslovni vlogi Violette) je napravila osobito v pevskem oziru prav zadovoljliv utis, kar se je lahko s nepalo iz toplega in često se ponavljajočega pritrevjanja občinsiva. Njen simpatičen glas ima potrebno moč, je obsežen, doni v vseh legah, osobito pa v višji legi, izenačen ter kaže lepo tehniško kulturo. Ko bi še pri koloraturah ostale ustne v istem, neizpremenjenem položaju, bi bilo to tonski kvaliteti le v prid in umetniški učinek sicer lepega tona bi le pridobil. Njena igra je bila v zadnjem aktu prav dobra in dramsko zanimljiva. G. Knüttl (kot Alfred) je igral, kakor je pač pričakovati pri njegovi umetniški igralski sili. Alfred je bila kreacija v pravem pomenu. Očeta Germonta je pel g. Góvorov. Razpolaga z lepimi glasovnimi materialom, ki se pa še sedaj more upoštevati lez materijelnega staljšča. Njegova maska pa je bila slaba in bo treba posvetiti šminkanju več pozornosti. Gdč. Kogejeva (Flora) bo sčasom pridobila ono lahkoto v uporabi glasovnega materiala, ki je potrebna osobito pri Verdijevih delih; dokazuje pa že sedaj, da bo postala vsestransko uporabljiva moč. Od g. Stagliaria (zdravnik) pričakujemo še mnogo. Njegov glasovni material vzbuja pozornost

x Mariborski gledališki list. L. letnik. Izdajala Uprava gledališča, urejal dr. P. Strmšek. Če hočemo, da gledališče uspeva, se mora vez med njim in občinstvom poglobiti. Zanimanje in razumevanje za gledališko umetnost, ki predstavlja visok vrh človeškega ustvarjanja, ni prirojeni in ob sebi umetni dar narave, temveč sloni na solidni spoznavni podlagi. Gledališke uprave skušajo ta namen doseči na razne načine. Poleg gledališkega lista, ki obsega imena nastopajočih oseb, izdajajo periodične publikacije, časopise ali celo revije, kjer se obravnavajo v člankih, pa tudi temeljitejših študijah gledališke vprašanja. Brez dvoma imajo take objave, ki so ponekod že razkošno opremljene, svoj pomen, posebno za tistega, ki jih kupi in bere. V naših razmerah pa je prikladnejša in uspešnejša pot, ki jo vodi Mariborski gledališki list. Za vsako novo predstavo je izšla posebna številka, kjer so na prvi strani navedene delujoče osebe, na ostalih 2 do 3 straneh pa informativni članek s dotičnim pisateljem in njegovem delu. Ne učen, niti predolg; kajti današnji svet ne mara dolgih razprav, temveč ravno prav, da ga pred začetkom igre in med dejanji, ko posedli na svojem mestu, prebereš. Dejanje se baš vrši pred Teboj, zanimanje je sveže, nam si ustvarjaš ali iščeš sodbje; zato ti je dobro došlo, če zveš, kaj kdo drug o igri in pisatelju sodi. To je pravi psihološki trenutek, ki ga je treba izkoristiti. Zato pravim, da je izdaja Marib. gledal. lista v tej obliki posrečena ideja. Umevno, da prispevki niso vsi na isti višini; člankarje je bilo treba v nagli pot potiskati, članke hitro napisati. Vendar pol je prava in marsikaka lepa študija tudi v teh 33 številkah. Zai, da mora gledališki list s svojima 2 D tudi prispevati k gledališki blaginji. Toda razumemo upravo in ne zabavljamo. D.

Sport.

: ISSK Maribor: Dijaški četji izženi. podofic. šole, Maribor 2:1 (1:1). Prija- teljska tekmasa je zaključila z navede- nim uspehom. Maribor je nastopil brez Skrabarja in Šela. V dijaški četji se je odlikoval vratar, srednji napadalec in srednji krilec; sicer se pa pri moštvu po- zna stare igralce, ki pa še nimajo prave skupne igre. Pa tudi Maribor ni pokazal ravno kaj posebnega; sploh priporočamo igralcem, da drže bolje svoja mesta, kar zlasti velja za krilsko vrsto.

Objave.

§ Zabavni večer policijskih uslužben-
cev. Kakor že objavljeno prirede v tu-
kajšnji Götzovi dvorani dne 3. nov. tl.
tukajšnji policijski uslužbenci, pod po-
kroviteljstvom nadsvetnika g. Vek. Ker-
ševana zabavni večer s koncertom in
plesom. Začetek točno ob 20. uri. Vstop-
nina 10 D za osebo. Toaleta promenačna.
Vsa druga društva se vljudno naprošajo,
da se na to prireditev ozirajo, ker je na-
menjen čisti dobiček v društveni pod-
porni sklad.

§ Redni občni zbor Slov. pevškega
društva v Ptuju se vrši v soboto dne 27.
oktobra 1923 ob 20. uri v Narodnem do-
mu v Ptuj.

Gospodarstvo.

g Dobava decimalnih tehtnic. Pri vsaki državnih monopolov v Beogradu se bo vršila dne 6. nov. t. l. očetna licitacija glede dobave 50 decimalnih tehtnic. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

Dobava sena in ovsu za mariborsko garnizijo. Pri komandi vojnega okruha v Mariboru (Dravska vojašnica) se vrši dne 3. novembra t. l. ofertalna licitacija za dobavo 300 tisoč kg ovsu. Dne 14. novembra se vrši pri komandi Dravske divizije licitacija za dobavo 990 tisoč kg ovsu, za garnizije Maribor, Celje in Ljubljana. Natančnejši pogoji so razvidni pri komandi vojnega okruha v Mariboru, Dravska vojašnica, soba št. 17.

„Študijska knjižnica.“

II. izkaz prispevkov in daril.

Odkar je bil objavljen prvi izkaz darovalcev za študijsko knjižnico v Mariboru, je prejela uprava še nastopne darove:

a) V denarju: 2000 Din. I. Hrvatska Stedionica, 1000 Din. Zadruga gospodarske banke, 20 Din. Ing. Dotkowski (Maribor);

b) za vezavo knjig je darovala veletrgovina z usujem Armin Ellinger dve primerni koži;

c) knjige so darovali: bogoslovni profesor dr. Kovačič (poleg neštivilnih prejšnjih darov v knjigah) 48 zvezkov leposlovne smeri; bogoslov. profesor Zidanšek 423 zvezkov cerkveno-zgodovinske smeri; baron Gödel-Lannoy 165 del filozofske in naravoslovne vsebine in 29 zemljepisnih kart; general Lesič 5 izvodov zgodovinskega dela; gimnazijec Vrščaj neko ita-

lijansko knjigo; župnik Gorišek v Gornji Ponikvi 3 knjige; revident Malgaj (Rače) 40 zvezkov leposlovne smeri; mestni uradnik Kramberger nabožno delo iz XV. stoletja; hčerka pokojnega nadučitelja Hrena iz Gornjegrađa delo u-mestnozgodovinske vsebine; župnik Pamič pri Sv. Urbanu 4 nabožne knjige iz XVIII. stoletja; kaplan Lužar pri Sv. Urbanu leposlovno delo; posestnik Jelenik v Vintarovskem vrhu 4 zvezke nabožne vsebine; prof. Lucien Tesnière francosko delo; župnik Preskar pri Sv. Martinu 4 dela različne smeri, nadučitelj Šetina v Prevorjah pri Pilštanju 10 različnih nabožnih knjig, ki jih je dobil od okoliških prebivalcev; župnik Karlek v Zrečah zvezke literarno-zgodovinske smeri; Cirilova tiskarna 17 starih nabožnih del in 10 kg. ovojnega papirja.

Število knjig se je povišalo od 29. julija t. l. za 730 podarjenih zvezkov in 56 dolžnostnih izvodov, torej v približno 3 mesecih za 786 zvezkov in 29 zemljepis-dov.

Kuratorij študijske knjižnice izreka tudi tem potom najiskrenejšo zahvalo darovalcem denarnih prispevkov in darovalcem knjig, med katerimi je bilo mnogo za literarnega zgodovinarja dragocenih del. Prosimo, da prijatelji naše kulture tudi v bodoče ne odrečejo svoje naklonjenosti in podpore temu prepotreb-nemu zavodu na severu Slovenije.

Nadaljne darove sprejema vodstvo študijske knjižnice (Slomškov trg 17).

Pernica, baržunast črn kostim in stara ura na prodaj. Dravska ulica 10, vrata 16. 2342

100 Din. mesečnih obresti dam dotičnemu, kdor posedu mlademu tehniku 2000 Din. za dobo 7 mesecev. Cenjene ponudbe na upravo „Tabora“ pod šifro: „Maribor 20“, 2325 2-2

Opalograf, električni motor 1/2 konjske sile, brusilni aparat ognjišče (Sparrherd) 17 m gumijevih cevi za vino in dvokoles (Gig) na prodaj v Minski ulici 30. 2318

Mladi pes, prave volje pasme, takoj po ceni na prodaj pri A. Heimer, St. Ilj v Slov. goricah. 2317 3-2

Največja izbira modnega blaga

za dame in gospode

srajce

samoveznice

klobuki

čepice

nogavice

rekavice 2153 42

Angleško in češko

SUKNO

za površnike

zimske suknje

plašče

SVILA

Crepe de China

v vseh barvah

svila za podlago

pleteno in volneno

blago

Jumperi

svilene bluze

vedno najnovejše in naj-

boljše blago pri

J. Karničnik

Gospodarska ulica 15.

Pohištvo

lastnih izdelkov za spalne in jedilne sobe najceneje v zalogi. Serger in drag, Vetrinjska ul. 2. 2175 30-16

Priden in zanesljiv mizarški pomočnik se takoj sprejme. Vrbanova ulica 26. 2340

Industrijsko podjetje, brez konkurence z modernimi stroji in izvežbanim osebjem na prodaj. Stanovanje na razpolago. Vpraša se pri lvo Sušnik, Maribor. 2341

Lepa miza iz trdega lesa je po nizki ceni na prodaj. Naslov v upravi. 2336 3-2

Sprejemajo se naročila za dan Vseh Svetih. Velika izbira krizantem, najlepše vrste. Izdelujejo se tudi venči in šopki po najnižjih cenah. Vrtnarija Anton Menla, Pohorje, Nasipna ul. 1. 2330 3-3

Pod ugodnimi pogoji na prodaj

manjša vila v Mariboru

8 minut od glavnega kolodvora, s tremi stanovanji, lepo zaprto verando ter vrtom; vse v najlepšem stanju. V hiši je vodovod in elektrika. Stanovanje je kupcu takoj na razpolago. Naslov v upravi „Tabora“.

2338 3-1

Podpirajte Jugoslovensko Matico!

Azijada.

(Dalje).

(11)

TRETJI DEL.

Skupaj v Ejubu.

I.

IV Ejubu, 4. novembra.

»Tukaj je,« so mi rekli — in dva dni sem živel v vročnem čakanju.

»Danes zvečer,« je pravila Kadidža (stara zamorka, ki naju je spremljala že v Solunu in tvegala lastno življenje iz ljubezni do gospodarice), »danes zvečer jo pripelje kaik v ejubski pristan k tvojemu domu.«

Čakal sem od tretje ure popoldne.

Dan je bil lep in solnčen. Na Zlatem rogu je bilo neobičajno živahno; na ejubskem pristanu so se ustavljali neštivilni kaiki, prevažajoči Turke, ki so šli za posli podajali v Carigrad, v Galato ali v Veliki Bazar.

V Ejubu so me že poznali in so me pozdravljali:

»Dober večer, Arif; koga pa čakate?«

Vedeli so sicer, da se ne imenujem Arif in da sem kristijan z zapada, toda moja orientalska zunanost se ni nikomur več zdela sumljiva, pa so me imenovali z imenom, ki sem si ga nadel sam.

II.

Portia! Flambeau du ciel! Portia! ta main, c'est moi.

(Alfred de Musset, Portia).

Solnce je zapadlo že pred dvema urama, ko se je bližal v smeri od Arar-Kapa zadnji kaik. Veslal je Samuel: zadaj je sedela na blazinah skrbno zavita žena. Poznal sem jo...

Ko sta pristala, je bilo nabrežje pred mošejo popolnoma prazno; razprostirala se je hladna noč.

Brez besede sem ji podal roko in jo peljal nestrpno v svojo hišo, pozabljal. In ko se je izzolnil nemogoč sen, ko je naj...

In ko je izpolnil nemogoči sen, ko je ona bila v sobi, ki sem jo pripravil zanjo, nisem mogel drugega nego poklekniti pred njo in objeti njena kolena. Čutil sem, kakšna blazna strast me je vezala s to žensko. Bil sem kakor brez čutov.

Tedaj sem slišal njen glas. Prvič je govorila, da sem jo razumel — doslej še neznana slast! — Meni so v tem trenutku izginile iz spomina vse turške besede, ki sem se jih bil naučil; odgovarjal sem v stari angleščini, a moje besede so bile nesmiselne in meni samemu nerazumljive. »Severim seni Lotim!« (»Ljubim te, Lotie,« je dejala, »ljubim te!«)

Mnogo žensk mi je pred Azijado povedalo te čarobne besede; prvič se je dotikala mojih ušes sladka godba ljubezni v turškem jeziku. Ali je sploh mogoče, da s tako opojnostjo zopet poslušam davno pozabljeno godbo, prihajajočo iz globine čistega srca mlade ženske; zdi se mi, da nisem nikoli slišal tako čarobne godbe, ki zveni v moji duši kakor angelski spev. Tedaj sem jo dvignil v naročje, položil njeno glavo proti luči in ji govoril kakor Romeo:

»Ponovi še! Povej znova!«

Začel sem ji pripovedovati najrazličnejše reči, ki jih je imela izvedeti; zopet se mi je vrnila turška govorica in sem ji neprenehoma stavljal vprašanja:

»Odgovori mi!«

Ona me je gledala zamaknjeno v obraz in po očeh sem ji poznal, da govori praznoti.

»Azijada,« sem dejal, »mar me neposlušate?«

»Ne,« je odgovorila.

In mi je rekla z resnim glasom sladke in divje besede:

»Hotela bi snesti besede tvojih ust!«

»Senim laf jemek isterim!« (Loti, hoteli bi snesti zvok tvojega glasu!).

III.

V Ejubu, decembra 1876.

Azijada ne govori mnogo; često se smehlja, a nikoli se ne smeje; njeni koraki so skoraj neslišni; ima prožne, počasne in mirne kretnje. Taka je skrivnostna oseba, ki izginja z jutranjim svetlom in ki mi jo noč zopet pripelje ob uri džinov in strahov.

Podobna je prikazni; zdi se mi, kakor da se okoli nje razliva nekaj napol vidni svet.

Če iščete žarkov na njeni detinski in resni glavi, jih res tudi najdete, ako svetloba pozlati tiste fine lasi, ki jih ni mogla večesati v skrbno napravljeno frizuro.

Azijada misli, da so ti nepokorni lasi nesposobni, zato se celo uro trudi, da bi jih spravila v red. To delo in pa barvanje nohtov spada med njena glavna opravila.

Lena je kakor vse žene, ki so vzgojene v Turčiji; vendar pa zna šivati, delati dišečo vodo in napisati svoje ime. Piše ga po zidovih tako resno, kakor da bi šlo za kako važno reč; pri tem delu je strla ves svoje vznemirjenje.

Azijada mi razodeva misli bolj z očmi nego z usti; njen izraz je čudovito spreminljiv in gibljiv. Je tako izurjena v pantomimi oči, da bi bila lahko govorila še manje ali pa bi sploh ne govorila.

Na mnoga vprašanja mi je odgovarjala tako, da je zapela turško pesem; taki odgovori bi se evropski ženi ne podajali, dočim imajo pri Orientalkah neobičajen čar.

Njen glas je resen, dasiravno je zelo mladosten in svež; govori zmirlno v globokih tonih in zamolkli turški glasovi zvene z njenih ust nenavadno mehko. Aziada je stara osemnajst ali devetnajst let. Njen značaj ima lastnost, ki je dana redkokateri turški ženi: Kadar se za kaj navduši, tedaj ne popusti, četudi bi se zgodilo karkoli.

IV.

Ko sem v Solunu tvegala svoje in Samuelovo življenje, da sem ostal pri nji vsaj kratko urico, so mi prihajale nesmiselne sanje: da bi se skril z Azijado v kakem jutrovskega kraja, kamor bi prišel tudi Samuel. Sedaj sem to sanjo resničil, sanjo, ki nasprotuje vsem mogočim medanskim nazorom in ki je v vsakem oziru nemogoča.

Carigrad je edino mesto, kjer se je dalo delati za uresničenje podobnega načrta. V tem mestu žive ljudje slobodnejše nego v velikih zapadnih mestih; drug se ne briga za drugega, zato sem lahko živel pod tremi imeni: Loti, Arif in Mar-keto.

... Naj le ječi zimski veter, naj bota ob naša vrata in trese mreže na naših oknih.

Varujejo naju težki železni zapah in arzenal nabitih pušk — nedotakljivost turškega stanovanja; — mirno sediva pri dobrem, prijetnem ognju.

Mala Azijada, kako toplo je pri nas!

Loti svoji sestri Brightbury.

V.

Draga sestra, bil sem nevhvaležen in slab, da Ti nisem tako dolgo odgovarjal. Zelo sem Te razžalil, praviš, in to Ti rad verjamem. Vse, kar sem pisal, sem res mislil in žal, mi-slim še danes.

(Dalje prih.)

Stavbeni prostor

v notranjem mestu, v dobri legi, se išče. Ponudbe se naprošajo z navedbo ploskovne mere pod šifro „K. B.“ na upravništvu lista. 2337 2-1

„Mana“, tovarna kanditov d. z. o. z.

otvorila je

v Mariboru, Stolna ulica št. 4
glavno zalogo

ter priporoča svoje prvovrstne izdelke v vsaki količini 7-3 po tovarniških cenah. 2306

Zastopnik se išče

za Maribor in okolico za svetovno znane pisalne stroje

„UNDERWOOD“

Solventni zastopniki z lastnim kapitalom naj se takoj obrnejo na generalno zastopstvo Underwood pisalnih strojev v Zagreb, Mesnička 1 2-2 2323

Zamenjava stanovanja.

Zamenjam svoje dvosobno stanovanje s kuhinjo v Ljubljani za enako ali večje v Mariboru. Ponudbe pod „Ljubljana-Maribor“ na upravo lista.

OREHOV

črešnjev, hruškov in raznovrsten drugi trdi les kupuje v vseh količinah: Weiner, gostilna „Črni orek“, Maribor.